

Пише:
Небојша
Јанковић

Ванкувер, март 2010.

We can be heroes just for one day

David Bowie

Зимска Олимпијада је завршена, медаље су подељене, о финансијским ефектима тек ће се расправљати док се Ванкувер враћа свом уобичајеном лику по мало уснуле провинцијске лепотице на северозападу Континента. Још увек изненађени медијском пажњом којом нас је свет обасуо и град и ми постепено се окрећемо рутинама свакодневног живота не престајући да се питамо да ли је свет разумео нашу потребу да будемо добри домаћини и да ли нам је искрено указао бар промил оног дивљења које Ванкуверчани, становници "града, најбољег за живот на свету" скоро ритуално исказују према свом граду и тако, несвесно, и према себи.

Одговор на ово питање чини нам се посебно важним јер су нам тешко пале примедбе добронамерних и "оних других" учесника и гостију који су се свакодневно жалили на разне организационе пропусте: од хаоса у саобраћају и недостатка квалитетне хране на скијалиштима све до мањка снега у ово доба године због чега зимску Олимпијаду у Ванкуверу, како нас оцрнише, "није требало ни организовати"... Е, ту нам је већ прекипело...

Негде око средине великог спектакла сретнем у граду једног нашег човека. Сећам га се из Цркве од пре десетак година са скупова на којима су осуђиване неправедне санкције према СРЈ и све остало што нам се тада, тамо, (неправедно) дешавало. Јеси ли видео, пита ме одмах, шта пише британска штампа о Олимпијади? Те, не ваља им ово, те не ваља оно, видиш ли, бре, шта нам раде? Зашто "Кишобран" не објави нешто о томе?

Док га озбиљно саветујем да се "лати пера" на ту тему, сам себи, са чудном мешавином нежности и цинизма, кажем да је љубав увек подједнако слепа и да ту ни промена партнера не помаже.

German engineering не станује овде

А близу је памети да је на Олимпијади која је на самом почетку обележена трагедијом и губитком живота морало бити озбиљних конструкцијских и техничких пропуста. Од грешке приликом иначе спектакуларне церемоније отварања, преко квалитета снега и леда на скијалиштима и клизалиштима, све до оне гротескне непокривене рупе поред ски-стазе у коју ће упасти неопрезна словеначка такмичарка која ће касније са неколико поломљених ребара једва поздравити гледаоце са победничког постоља.

Ако се за невоље на Вислеру и Сајпресу може окривити временска си-

туација односно недостатак снега, много је теже објаснити слаб квалитет леда на клизалишту у Ричмонду предграђу Ванкувера у коме хокејашка сезона траје до јуна. Или, шта рећи о неразумној одлуци анонимних безбедносних служби да се посетиоцима Олимпијаде ускрати приступ олимпијском пламену и то тако што ће исти мимо свих визуелних и естетских критеријума бити ограђен жицом налик оној којом се ограђују кокошињци!! Или... али, чему набрајање...

Довољно је признати да је у техничком смислу Олимпијада у Ванкуверу била и иза летње у Пекингу и иза многих зимских Олимпијада које су у прошлости организоване у реномираним европским центрима за зимске спортове. Очигледно је да овде не станује ни **German Engineering** ни кинеска минуциозност и радни фанатизам. Јер, као што рече лагодно опуштена локална певачица Сара Меклаклин у пригодној олимпијској реклами: It does not get more West Coast than this!

Па, шта онда, буну се и у мени увређени становник овог града, треба ли се сад због тога посипати пепелом? Или "падати у негативу", како би рекао мој колега Бранислав? Јер, (мислим се у себи), мора да постоји неки други разлог осим техничког савршенства због чега ће посетиоци памтити ванкуверску Олимпијаду. И одмах га налазим у стварима које са олимпијским такмичењима и имају и немају везе.

Гости и домаћини

Морам признати да за мене у бившем животу, осим донекле сарајевске, ни једна зимска Олимпијада није представљала догађај који ће ме у потпуности апсорбовати. Штавише, понекад ми се чинило да су сви такви и слични хепенинзи организовани по разним Шамонијима, Кицбилина, Гармишпартенкирхенима (тешко га је и изговорити) најобичнија парада западноевропског снобераја где се једина "интеракција", како би се данас рекло, одвија између тамичара-милионера (Стенмарк, Кили) и исте такве цет-сет публике. За мене је, наиме, све до данас остала тајна ко су стварни становници Сапора или Кортине Д'Ампецо, где сви они нестају кад Олимпијада почне и чему се враћају и како живе када се цело то ВИП друштво врати својим

банкама, мултинационалним компанијама и својим дворцима на Лоари.

Но, не треба се заваравати. С обзиром на цене улазница за већину такмичења јасно је и мени да је та иста публика појачана гостима из Сиетла и нафтним могулима из Алберте представљала добар део гледалаца на спортским борилиштима у Ванкуверу и околини. Али је зато сам град, изузев брзих трака за вожњу резервисаних за возила ВАНОК-а у потпуности препуштен

периферија али је било и посетилаца из руралних делова Британске Колумбије, Алберте, чак Манитобе. Глуварећи по цео дан и добар део ноћи између Робсон сквера и Јелтауна, Канада Плејса и Арт Галерије на Џорџији градом су се, од једног спектакла до другог, мували раме-уз-раме ванкуверски студенти и средњошколци, средовечне госпође из Викторије и Нанаима, малолетни перачи судова и продавци бургера у продавницама ђубре-хране, ситни дилери из Сурија и Њу Веста, јапански студенти из суши-баров на Робсону, становници трејлер-паркова и редовни посетиоци родеа у Калгарију, плантажери "траве" са Сунчане Обале, грађевински радници који тек што су завршили Олимпијско Село, стриперке из локалних барова које су узеле слободан дан, живописни примерци геј-популације са Дејвија. Била је ово њихова Олимпијада.

Паралелни телевизијски преноси успеха канадских такмичара и реаговања ликова из публике на подвиге њихових јунака показали су ону врсту синтезе која је могућа само онда кад иза личности на олимпијском трону стоји типична локална прича. А има ли ишта "канадскије" од скијаша коме је главна подршка брат-параплегичар?

Ванкуверчанима и њиховим рођацима и пријатељима из провинције.

За њих је готово на сваком ћошку била организована или бесплатна свирка или неки до тада невиђен спектакл тако да је цео град подсећао на хемингвејевски Покретни Празник са узбуђењем на сваком кораку... А како је телевизија скоро равноправно преносила олимпијска такмичења и реаговања "улице" на успехе (и неуспехе) канадских спортиста, сваки случајни пролазник могао је да се поистовети са јунаком из чувене Боувијеве песме верујући да је и његово присуство каменчић у мозаику који постаје делом спортске историје. Била је то, сведело се то неком или не, у мери у којој је то уопште могуће, права народна Олимпијада.

Eventomania

Отвореном позиву на **Special Event** коме се присуствује једном у животу најмасовније се одазвала ванкуверска

Или од призора кад двоје младих танц-мајстора на леу примају златну медаљу док се телевизија укључује у реаговања у њиховом родном месту, некој недођији за коју до тада нико није чуо. Или догађај на отвореној сцени на тргу у Вислеру где победник у санкању, брадата људина из Манитобе, ђаскајући са водитељком **јавно** отпија пиво из великог крчага. И само што не подригне јер такав је обичај, тамо, у прерији.

Има, наравно, мудраца који ће рећи да све било је **food & entertainment, panem ed circensem**, да је спорт данас лова и гладијаторски спектакл и да је ово Крај Цивилизације. ОК, можда је и тако, и ја сам читао Шпенглереву књигу, признајем да у свему томе има истине. Али заиста не видим какве то везе има са градом у коме живим. Са градом који је учинио бар оно што је могао да све то буде мало другачије и људскије.